

Evolutie van het Vlaamse topsportklimaat en –beleid: 2-meting

Flickr: Stig Nygaard

Talent, ambitie en engagement vormen de basis, maar investeren in topsport is een must om te kunnen concurreren in de mondiale medaillewedloop. Zonder een gestructureerd topsportbeleid op verschillende niveaus dreigt men tussen de topsportlanden te verdwijnen. Daarom is het belangrijk om, als men wil blijven meestrijden op het hoogste niveau, het gevoerde beleid steeds opnieuw te evalueren en te vergelijken. Door de verschillende belangengroepen uit het topsportlandschap in Vlaanderen te ondervragen, kunnen de ontwikkelingen en verwachtingen blijvend in kaart gebracht worden. In dat opzicht voert VUB, in samenwerking met het Bloso, BOIC en het departement CJSB, in 2011 en 2012 een onderzoek naar het topsportklimaat. Doelstelling: de omgeving waarin de topsporters zich ontwikkelen verbeteren.

In 2003 werd met de 0-meting van het topsportklimaat in Vlaanderen voor de eerste keer onderzocht hoe het topsportbeleid in Vlaanderen op efficiënte en effectieve wijze kon worden verbeterd. Die gegevens werden internationaal vergeleken en leidden tot een concurrentieanalyse van Vlaanderen (en Wallonië) ten opzichte van vijf andere landen. Dat onderzoek werd in 2007 herhaald (enkel in Vlaanderen: de 1-meting van het topsportklimaat, waarbij de Vlaamse topsporters én toptrainers het topsportbeleid evalueerden. Vier jaar later, in 2011, gaat de 2-meting van het topsportklimaat in Vlaanderen van start.

Vlaanderen getoetst aan de internationale concurrentie

Om te achterhalen hoe concurrentieel Vlaanderen is, worden de resultaten van het onderzoek ook gebruikt voor een internationale vergelijking. Daarbij wordt via een scoresysteem het topsportsucces in de verschillende landen gemeten. In totaal werden voor de 9 pijlers

meer dan 100 kritische succesfactoren (KSF) gemeten bij alle landen.

De **missie** van het SPLISS¹-onderzoek is heel duidelijk: de ontwikkeling van een internationaal netwerk dat onderzoeksexpertise en innovatie in topsportbeleid ontwikkelt, coördineert en de verspreiding van die expertise verspreidt onder beleidsmakers en onderzoekers.

De SPLISS-visie vertaalt zich in:

- **theorieën, methodes en strategieën ontwikkelen om topsportbeleid te evalueren en internationaal te vergelijken, op alle niveaus**
- **bench learning: (selectief) leren van andere landen**
- **een schat aan informatie bieden inzake internationaal vergelijkend onderzoek in topsport**
- **onderzoekers en beleidsmakers wereldwijd samenbrengen en informatie uitwisselen**

¹ SPLISS: Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success

Zoals weergegeven in de figuur hiernaast start elk land in 2011 met een eigen topsportklimaatmeting en evaluatie in 9 pijlers. In 2012 worden die gegevens op gestandaardiseerde wijze internationaal vergeleken.

De scores van Vlaanderen worden vergeleken met 17 andere landen die participeren in SPLISS II. Die landen zijn: Australië, Spanje, Canada, Nederland, Brazilië, Zweden, Denemarken, Polen, Finland, Zwitserland, Portugal, Japan, Frankrijk, Groot-Brittannië, Singapore, Luxemburg en België (Vlaanderen en Wallonië).

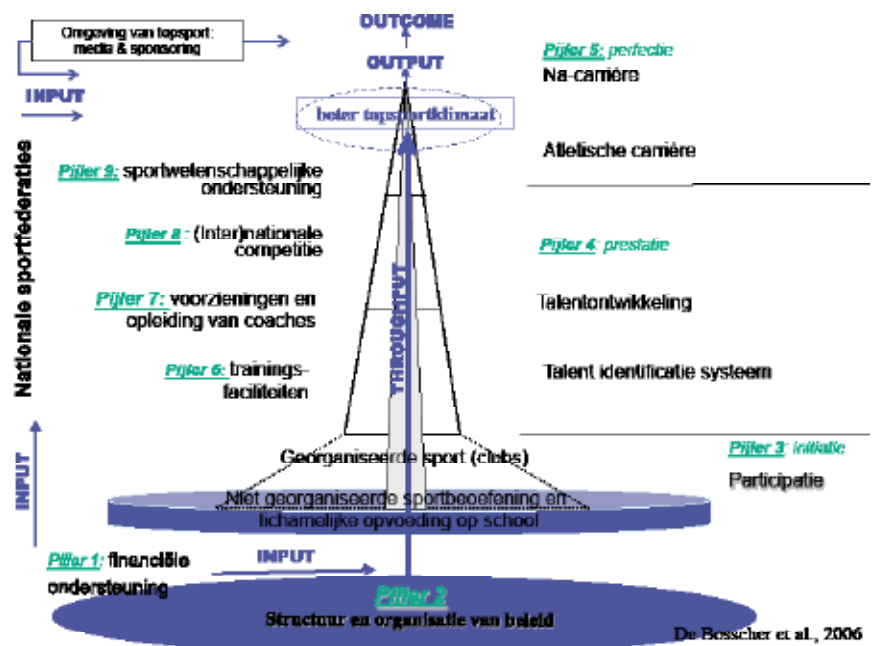
jan-dec 2011	onderzoek naar het topsportklimaat en topsportbeleid in elk land, in 9 pijlers, 226 KSF
einde 2011	nationale beleidsrapporten (in elk land) <ul style="list-style-type: none"> • topsportklimaat • effectiviteit topsportbeleid
start 2012	<ul style="list-style-type: none"> • start internationale vergelijking (SPLISS) • internationale meeting I(?)
einde 2012	<ul style="list-style-type: none"> • eindpublicatie • internationaal congres (?)

Theoretisch kader

Het onderzoek, met name de evolutie van het Vlaams topsportklimaat, is opgebouwd op basis van een theoretisch kader dat bestaat uit 9 prestatiebepalende pijlers. Volgende figuur toont een grafische weergave van dat 9-pijlermodel, voorgesteld als een piramidale structuur.

De 9 prestatiebepalende pijlers kunnen ingedeeld worden volgens 3 niveaus, om zo de effectiviteit van het topsportbeleid te bepalen.

- De inputs zijn de investeringen in sport en topsport, weergegeven in pijler 1.
- De throughputs zijn de processen die weergeven hoe de middelen worden geïnvesteerd en zo de kansen op succes kunnen verhogen. Dat verwijst naar de efficiëntie van het topsportbeleid, namelijk hoe de inputs optimaal worden gemanaged om de vereiste outputs te realiseren. Pijlers 2 tot en met 9 vormen een onderdeel van die processen.
- De outputs ten slotte vormen het resultaat en geven de graad van effectiviteit weer.

Methodologie

Net zoals de 0- en 1-meting zullen topsporters, topcoaches en federaties bevraagd worden om het topsportklimaat in Vlaanderen te beoordelen. Daarbij wordt het topsportbeleid objectief in kaart gebracht in 9 prestatiebepalende pijlers. De meerwaarde van die onderzoeksmethode is dat de informatie uit eerste hand komt: van de topsporters en topcoaches die dage-

lijks met de praktijk te maken hebben. Op basis van hun antwoorden wordt er een analyse gemaakt van de sterke en zwakke punten van het huidige Vlaamse topsportbeleid, een vergelijking met 2003 en 2007 en bovendien in vergelijking met 17 andere landen (in 2012). Aanvullend wordt de studie ook gebruikt om bijsturing te geven aan het Topsportactieplan III dat

aan de grondslag zal liggen van het toekomstig topsportbeleid. Om dat kracht bij te zetten, worden beleidsexperts en topsportactoren bevraagd over een aantal specifieke discussiethema's. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de evolutie van de werkwijze van het topsportklimaatonderzoek.

	2003	2007	2011
	0-meting	1-meting	2-meting
• documentanalyse	x	x	x
• interviews beleidsmakers	x (17)		x (9 pijlers)
• interviews topsporters	x (2)		
• interviews topcoaches	x (2)		
• interviews topsportcoördinatoren	-		
• interviews oud-topsporters	x(2)		
• enquête topsporters	x (140)	x (167)	x
• enquête topcoaches	x (119)	x (78)	x
• enquête topsportcoördinatoren	x (26)		x
• INPUTS- dataverzameling topsportinvesteringen (pijler 1)	x	x	x
• THROUGHPUTS- dataverzameling 9 pijlers Vlaanderen	x	(beperkt)	x
• benchmark Vlaanderen ten opzicht van andere landen	x	-	x
• dataverzameling topsportprestaties	x	-	x (top 3)
• Delphi-onderveraging ter ondersteuning van het TA III	-	-	x

DELPHI ter ondersteuning van het Topsportactieplan III

Om wetenschappelijke ondersteuning te bieden aan de beleids-experts bij het opstellen van het Topsportactieplan III, worden er binnen het topsportklimaatonderzoek beleidsexperts en topsportactoren bevraagd om het topsportbeleid te verbeteren. Dat alles om maximaal bij te dragen tot een allesomvattende evaluatie van het

topsportbeleid.

Om dat doel te realiseren, wordt er gebruikgemaakt van een aantal interactieve beleidsvoorbereidende methoden (onder andere interviews en overleg met bevoorrechte getuigen, een zogenaamde "Delphi-conferentie").

Die face-to-face of groepsversie van Delphi laat meer discussie en debat

toe en vergt minder tijd dan de traditionele versie van de Delphi-methode (bevraging van bevoorrechte getuigen zonder interactie).

Onderzoekspopulatie

In dit onderzoek worden topsporters, trainers, topsportcoördinatoren en sporttechnisch coördinatoren aangeschreven.

Topsporters

De topsporters worden zorgvuldig geselecteerd aan de hand van volgende criteria:

- alle topsporters die in de laatste 2 jaar Top 16 op wereldniveau presteerden in een seniorcompetitie en in een sporttak uit de Vlaamse topsporttakkenlijst 2011 (categorie I,II,III,IV en aparte categorie)
- topsporters in een sporttak uit de Vlaamse topsporttakkenlijst 2011 (categorie I,II,III,IV en aparte categorie) die het Vlaamse beleid, Bloso en Defensie Topsport in een programma ondersteunen en die uitkomen in seniorcompetities
- elitesporters in een sporttak uit de Vlaamse topsporttakkenlijst 2011 (categorie I,II,III,IV en aparte categorie) die door het Bloso erkend wor-

den

- topsporters van de nationale ploegen (teamsporten) en dat uit sporttakken uit de Vlaamse topsporttakkenlijst 2011 (categorie I,II,III,IV)

Toptrainers/topcoaches

Onder toptrainers/coaches wordt in dit onderzoek verstaan: de persoonlijke toptrainer/coach van de topsporters die voldoen aan bovenvermelde criteria. Die trainer/coach moet wel werkzaam zijn in Vlaanderen of bekend zijn met het Vlaamse topsportbeleid.

Topsportcoördinator/sporttechnisch coördinator

De topsportcoördinator of sporttechnisch coördinator is de persoon binnen de federatie die verantwoordelijk is voor topsport.

Meer weten?

Samen met de onderzoekers (VUB) en opdrachtgevers (Bloso, BOIC, Departement CJSJ) houdt de VSF haar federaties op de hoogte van de verschillende fasen en de output van het onderzoek.

Contacteer:

- VUB onderzoeksters Prof. Veerle De Bosscher, veerle.De.Bosscher@vub.ac.be en Stephanie De Croock, sdecrooc@vub.ac.be, 02/629 27 45.
- VSF: Sophie Cools, sophie@vlaamsesportfederatie.be of 09/243 12 46

Heb je vragen over een onderwerp in dit magazine?
 Wil je graag dat we een onderwerp behandelen in
 VSF magazine?
 Heb je goede voorbeelden bij een verschenen artikel
 of over een ander onderwerp?

Laat het zeker weten aan de VSF magazine redactie
 via info@vlaamsesportfederatie.be.